

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Венцислав Статев Статев

член на научно жури, съгласно заповед № 1466/09.07.2018 г., издадена от
Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград

за дисертационен труд с автор:

ВАСИЛ АЛЕКСАНДРОВ МИХАЙЛОВ

на тема:

**„ВЪЗПРОИЗВОДСТВО НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ
В УСЛОВИЯ НА ИКОНОМИКА, БАЗИРАНА НА ЗНАНИЯТА”**

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

<i>Област на висше образование:</i>	3. Социални, стопански и правни науки.
<i>Професионално направление:</i>	3.8. Икономика.
<i>Научна специалност:</i>	Организация и управление извън сферата на материалното производство /социално-културна сфера/

Представеният за становище дисертационен труд със заглавие „*Възпроизводство на човешкия капитал в условия на икономика, базирана на знанието*” представлява задълбочено авторско изследване в областта на труда, като производствен фактор с фокус влияние на придобитото образование върху неговата производителност. Авторът, Васил Александров Михайлов, редовен докторант към катедра „Икономика” при Стопански факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски” - Благоевград, е направил успешен опит да защити тезата, че по-високото образователно ниво на българския трудов пазар би повлияло положително върху икономическия просперитет на страната.

Настоящото становище съдържа обобщена оценка на дисертационния труд в две основни направления, а именно: структурно и приносно. В структурното направление са разгледани въпросите, свързани с актуалността, съдържанието, структурата, научния стил и техническото оформление на дисертационния труд. Обърнато е внимание и на разработения автореферат. В приносното направление се прави оценка на реално постигнатите научно-приложни резултати, формулирани са препоръки и е формирано крайно становище, относно качеството на дисертационния труд.

I. Структурни особености на дисертационния труд

1. Актуалност и съдържание – В един от най-важните сектори на икономиката – земеделието, най-новата техника за обработка на земята в България идва окомплектована със съвременни технологични постижения, в т.ч. софтуерни продукти, използването на които би намалило значително експлоатационните ѝ разходи. Практиката показва, че в България трудно се намират професионално подготвени трактористи и комбайнери, които могат да извлекат максимума от технологичните нововъведения в машинния парк. Поради липса на подходящо обучени кадри,

машините се карат на ръчен режим, което обезсмисля технологичните нововъведения в тях и неминуемо води до увеличаване себестойността на крайната продукция на земеделския производител. Авторът на настоящото становище счита, че този пример е знаков и ситуацията в другите сектори на икономиката в България не стои по-различно. В този контекст на разсъждения, докторантът Васил Александров Михайлов се е насочил към изключително актуална за България тематика. В дисертационния си труд е направил успешен изследователски опит за анализ и оценка на състоянието на производствения фактор труд и чувствителността му към наличие на нива на придобити знания от заетите, в т. ч. и възпроизводството им в България /сравнени с други страни/ за периода 2007-2016 г. на база избрани показатели.

2. Структура – Изложението на дисертационния труд следва класическата структура от увод, изложение в три глави и заключение. Обемът на разработката е 199 стандартни страници. Използвани са 96 литературни източника на водещи български и чуждестранни автори по разглежданата тематика. В основния текст са намерили място съдържателни диаграми /63 броя/, таблици /41 броя/ и фигури /4 броя/, които успешно илюстрират, обобщават и систематизират информацията, съдържаща се в изложението /повечето от които авторски/. В приложение към дисертационния труд са дадени 8 приложения в 8 страници. Дисертационният труд се характеризира с лесно разбираема логическа структура и задълбоченост на изследването. Дисертацията има формулирани теза, обект, предмет, цел и задачи. Разписаните задачи са адекватни от гледна точка на поставената цел, а обектът и предметът на дисертационния труд са подходящо подбрани. Към тези констатации се добавят оригиналност на изследването, висока степен на проникване в същността на разглежданата проблематика и адекватно подбран методичен апарат, които взети заедно са спомогнали за успешното доказване на основната изследователска теза на дисертационния труд.

3. Стил – докторантът Васил Александров Михайлов е успял да овладее научния стил на изказ, което е важно условие за придобиване на ОНС „доктор“. Борави свободно със специфичната за икономическата наука терминология и се стреми да изказва и защитава авторска позиция. Демонстрирал е добри умения за техническо оформление на дисертационния труд, подбрал е ефектен и в същото време ясен, систематизиран и разбираем схематичен материал. Основното изложение има стегнат вид, а допълнителната информация, систематизирана в приложения, пряко кореспондира с него.

4. Автореферат – дискутираните в дисертационния труд аспекти са адекватно и точно отразени в разработения автореферат. В него е включена изчерпателна информация относно аналитичните и обобщаващите аспекти на дисертационния труд. Ясно и точно са формулирани и отразени обобщаващите изводи, както и справката за приноси. По дисертационния труд е направен изискуемият брой публикации.

II. Научни постижения в дисертационния труд.

Научни приноси – в предложения за становище дисертационен труд, могат да бъдат систематизирани следните такива:

Теоретични:

- надградени са съществуващи знания в областта на възпроизводството на квалифициран трудов ресурс;
- конкретизирани са показатели, използвани при анализ на икономиката, базирана на знанието.

Практико-приложни:

- систематизиран е сериозен обем твърда информация, която може успешно да бъде използвана при по-нататъшни изследвания по същата или сходна тематика;
- обособени части от дисертационния труд могат успешно да бъдат използвани като методична основа при провеждане на национални и международни проучвания по тематиката му.

III. Критични бележки и препоръки.

Предложеният за становище дисертационен труд би спечелил допълнителна яснота, ако формулировката на тезата му е по-конкретна. Като цяло, авторът на настоящото становище счита, че сериозни критични бележки към разработения дисертационен труд не могат да бъдат отправени. С оглед подпомагане научното израстване на докторант Васил Александров Михайлов, едно от направленията, които той може да развие в бъдещата си научна работа е с фокус задълбочено изследване специфичните характеристики на профила на висококвалифициран индивид по избрани групи показатели /финансови, социални, здравни и др./, разгледани в система, която да е съставна част от монография с примерно заглавие „Плюсовете и минусите да се висококвалифициран кадър днес“.

В заключение, на база цялостното изложение в настоящото становище, потвърждавам, че може да бъде дадена **положителна оценка** на дисертационния труд *„Възпроизводство на човешкия капитал в условия на икономика, базирана на знанието“*, а на автора му Васил Александров Михайлов да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност *„Организация и управление извън сферата на материалното производство /социално културна сфера/“*.

За постигнатото качество на дисертационния труд, не на последно място, трябва да се отдаде заслуженото и на научния ръководител на докторанта проф. д-р Мария Кичева.

31.07.2018 г.

Велико Търново

Изготвил становището:

доц. д-р В. Статев